

**JOURNALISTIK, MEDIER
OCH KOMMUNIKATION**

FALSK OCH MISSVISANDE INFORMATION I SOCIALA MEDIER UNDER SAMHÄLLSKRISER

En samlad bild av forskning från olika fält

Bengt Johansson, Sofia Johansson, Pavel Rodin & Alice Srugies

Arbetsrapport nr 92

JMG

Falsk och missvisande information i sociala medier under samhällskriser

Författare: Bengt Johansson, Sofia Johansson, Pavel Rodin & Alice Srugies

Finansiering: Kunskapsöversikten är beställd och finansierad av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

ISSN 1101-4679
Datum 2024-10-31
Institutionen för journalistik, medier och kommunikation
Göteborgs universitet
www.gu.se/img

Innehåll

SAMMANFATTNING	4
INLEDNING	5
SYFTE OCH AVGRÄNSNINGAR	5
KUNSKAPSLÄGET OCH FORSKNINGSLUCKOR	6
METOD OCH KÄLLMATERIAL	7
Tidsperiod	7
Söktråd	8
Sökord	8
Forskningsfält	9
Kodning och analys	10
RESULTAT	10
Begrepp som används i forskning	11
Forskning i olika fält	12
Geografisk spridning av forskning	13
Forskning om olika typer av kriser och sociala medier	13
Metoder som används i forskning	16
Faktorer som bidrar till spridning	16
Effekter av exponering och spridning	20
SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER	21
Kunskapsgap och rekommendationer för framtida forskning	22
Rekommendationer för att minska falsk och missvisande information	23
REFERENSER	24
APPENDIX	28
Kunskapsöversikter om falsk och missvisande information i sociala medier under kriser	28
Generella kunskapsöversikter om falsk och missvisande information	29
Söktråd	30

Sammanfattning

Forskningen om falsk och missvisande information på sociala medier under samhällskriser är fragmenterad och bedrivs på olika forskningsfält, därför syftar denna kartläggande kunskapsöversikt att ge en samlad bild av kunskapsläget. Översikten bygger på en systematisk genomgång av 179 forskningsstudier mellan 2014 och 2024, där kvantitativ innehållsanalys använts för att i första hand analysera vad forskningen säger om *vilka faktorer som bidrar till spridning och effekter av falsk och missvisande information om samhällskriser på sociala medier*. Analyserna visar att forskningen framförallt använder begreppet misinformation för att karakterisera falsk och missvisande information, men att andra termer såsom desinformation, fake news, konspirationsteorier och infodemi också förekommer. Den stora majoriteten av studierna handlar om covid-19 pandemin och det är framförallt forskare inom samhällsvetenskap, datavetenskap och medicin som ägnat sig åt fenomenet. Det finns en metodologisk mångfald, men analyser av individers perceptioner och beteenden är i fokus, vilka företrädesvis studeras med hjälp av surveyundersökningar. En viktig slutsats är att de flesta studier som analyserar spridning och effekter av falsk och missvisande information har ett individperspektiv. Rekommendationer för framtida forskning är att andra kriser än pandemin behövs undersökas, att panelstudier och experiment bör användas mer för att säkerställa kausala samband. Dessutom behövs breddning av perspektiv till hur innehållsaspekter, AI och algoritmer sprider falsk och missvisande information. Forskning av effekter bör också utvidgas från individperspektiv till organisatoriska och samhällsliga nivåer.

Inledning

Falsk och missvisande information, också kallat misinformation, desinformation, rykten, fake news eller konspirationsteorier, ses som ett hot mot demokratiska samhällen. Forskningen lyfter särskilt fram att falsk och missvisande information kan försvåra och förhindra medborgarnas möjlighet att ta informerade beslut, minskar möjligheterna till ansvarsutkrävande och undergräver förtroendet för såväl samhällsinstitutioner som medborgare emellan. Framväxten av ett mediasamhälle där sociala medier blivit en viktig del av kommunikationsmiljön har intensifierat debatten om falsk och missvisande information. Inte minst i samband med krig och kriser, såsom kriget i Ukraina och covid-19 pandemin. Den senare beskrevs av WHO som en infodemi, där falsk och missvisande information försvårade krishanteringens ambition att hindra spridningen av viruset. Men felaktig information minskade också viljan att vaccinera sig mot covid-19. Kort sagt: falsk och missvisande information är ett samhällsproblem, som både undergräver demokratiska värden och skapar risker för människors hälsa.

Syfte och avgränsningar

Syftet med kunskapsöversikten var att sammanställa forskning om falsk och missvisande information på sociala medier under kriser. Det innebär att ett antal avgränsningar gjordes, vilket också beskrivs mer utförligt i kommande delar av rapporten. Men några saker ska tas upp direkt.

Till att börja med är kunskapsöversikten en så kallad kartläggande litteraturöversikt, vilket skiljer sig från en systematisk litteraturöversikt. Den systematiska översikten har som mål att samla in all forskning inom ett ämne för att sedan sammanställa den. Men på grund av den stora mängd studier som gjorts inom olika forskningsfält var den strategin inte möjlig. Under de senaste åren har det skrivits tusentals forskningsartiklar om falsk och missvisande information i internationella tidskrifter. Därför valde vi istället att genomföra en kartläggande studie, där ett urval av studier gjordes för att presentera en representativ bild av forskningsläget. Men likt systematiska översikter syftar kartläggande litteraturöversikter till att identifiera mönster och luckor i tidigare forskning med avseende på teorier, metoder eller resultat. Mer detaljer om avvägningar och vägval finns i metodavsnittet.

Det råder viss begreppsförvirring inom forskningen. Vi använder begreppet falsk och missvisande information som ett övergripande begrepp i rapporten, men studier och forskningsfält använder olika benämningar. I nästa avsnitt kommer vi gå igenom likheter och skillnader mellan olika begrepp och klargöra hur de använts inom forskningen. För att hitta relevanta studier som kunskapsöversikten bygger på har vi använt ett stort antal olika begrepp såsom misinformation, desinformation, rykten, fake news med mera. I metodavsnittet kommer vi i detalj beskriva hur vi sökt efter studier och vilka val vi gjort gällande begrepp även om falsk och missvisande information är det som vi använder som ett paraplybegrepp i rapporten.

En annan avgränsning är att forskningen som granskas måste studera falsk och missvisande information kopplat till sociala medier, antingen specifika sociala medieplattformar såsom Facebook, X/Twitter, YouTube eller Weibo eller mer övergripande. Exempel på det senare är frågor i surveyundersökningar där sociala medier inte specificeras utan de svarande tillfrågas om användning eller bedömning av sociala medier mer allmänt.

Ytterligare en avgränsning handlar om att forskningen måste fokusera på samhällskriser. Definitionen av samhällskriser är den som ofta används inom svenska myndighetssfären, det vill säga en oväntad och dramatisk händelse där stora materiella resurser står på spel, där det råder tids- och informationsbrist och människor har mist eller riskerar att mista livet (Odén m fl., 2016). Mer konkret handlar det om studier av kriser såsom krig, terrorism, hälsokriser, naturkatastrofer,

organisationskriser med stor samhällspåverkan och cyberkriser. Vi sökte med andra ord brett, men vi kommer att se att majoriteten av de studier vi undersökt handlar om covid-19.

Det finns flera andra begränsningar av urvalet i kunskapsöversikten som vi tar upp i detalj i metodavsnittet, men en viktig sådan är att tidsperioden är mellan 2014 och 2024. Innan vi går vidare ska det också nämnas att vårt fokus ligger på vilka faktorer som kan förklara spridning och effekter av falsk och missvisande information. När det gäller spridning är frågan om individfaktorer såsom socio-demografiska faktorer, personlighetsdrag, människors perception, vissa beteenden, kognitiva eller emotionella faktorer kan förklara varför falsk och missvisande information delas med andra. En alternativ förklaring är att själva innehållet i sociala medier eller teknologiska aspekter orsakar att falsk och missvisande information sprids i sociala medier. Man kan också tänka sig att forskningen identifierar samhällsfaktorer som drivande för spridningen, till exempel politiska, ekonomiska eller sociala förhållanden. Effekterna kan på samma sätt påverka individer, deras perceptioner och föreställningar, beteende, kognition eller känslor. Men det är också möjligt att falsk och missvisande information har en påverkan bortom individnivån, på olika typer av organisationer (företag, ideella organisationer, regeringar, myndigheter men även nyhetsmedier). Det går också att tänka sig att effekterna av falsk och missvisande information har samhällseffekter, både ekonomiska och politiska.

De avgränsningar som kunskapsöversikten bygger på är med andra ord forskningspublikationer som handlar om falsk och missvisande information på sociala medier under olika typer av samhällskriser mellan åren 2014 och 2024. Själva sökstrategin innehåller några fler avgränsningar, men de beskriver vi mer i detalj i metodavsnittet.

Kunskapsläget och forskningsluckor

Forskningsintresset för falsk och missvisande information, både generellt och i relation till sociala medier, har accelererat det senaste decenniet (för översikt, se Broda & Strömbäck, 2024). Speciellt har intresset ökat under samhällskriser såsom covid-19 och kriget i Ukraina, som accentuerat problemet och dess omfattning (Papakyriakopoulos, Serrano, Hegelich, 2020; Brennen m fl., 2020). Det är därför inte överraskande att många studier om falsk och missvisande information utgår från kriser av olika slag, vilket denna kartläggning är ett bevis på. Att ett stort antal studier utgår från krisscenarier betyder dock inte att forskningen är begränsad till ett enskilt forskningsfält. Forskare från en mängd olika discipliner har försökt förstå mekanismerna bakom spridningen av felaktig information under samhällskriser och dess konsekvenser. Studier kan hittas inom samhällsvetenskap, psykologi, medicin, datavetenskap med mera där forskare studerat problemet utifrån fältspecifika intressen och angreppssätt (se exempelvis Agle & Xiao, 2021; Lewandowsky m fl., 2012; Van der Linden, 2020; Chen m fl., 2015).

Forskningens tvärvetenskapliga karaktär har ökat förståelsen för fenomenet, men har också bidragit till ett fragmenterat forskningsområde. Forskare refererar sällan bortom den egna disciplinen. Detta gäller både för studier om falsk och missvisande information generellt där olika discipliner har utvecklats relativt oberoende av varandra (för diskussion om detta, se Broda & Strömbäck, 2024) och för studier som fokuserat på samhällskriser mer specifikt. Trots att kriser utgör unika fall med specifika förutsättningar applicerar studier om falsk och missvisande information också i mycket begränsad omfattning teorier och begrepp från krisforskning (dvs kriskommunikation eller krishantering). Likaså beaktar kriskommunikationsforskningen i begränsad utsträckning teorier och begrepp från utomstående discipliner (Johansson & Vigsø, 2020; Palenchar, 2020). Utöver bristande teoribildning mellan discipliner råder en viss begreppsförvirring. Som framhållits av andra forskare används ibland olika begrepp för att referera till samma fenomen, eller så används samma begrepp för att referera till olika fenomen (för diskussion om detta, se exempelvis Kapantai m fl., 2020; Broda & Strömbäck, 2024; Wardle, 2018). Till exempel är begrepp såsom desinformation, misinformation,

konspirationsteorier, rykten och fake news vanliga, men även begrepp som felaktig information, vilseledande information och alternativa fakta förekommer i litteraturen (se exempelvis Benkler m fl., 2018; Kalpokas, 2020; Svenonius m fl., 2022; Tandoc m fl., 2018; Wardle, 2018; Walter & Drochon, 2020; Zhao m fl., 2016).

Som understrukits i tidigare studier gör fragmenteringen av forskningen det svårt att få en enhetlig bild av problemet och dra generella slutsatser (Broda & Strömbäck, 2024). För att skapa en övergripande förståelse för de faktorer som bidrar till spridning av falsk och missvisande information på sociala medier under samhällskriser samt dess potentiella konsekvenser behövs därför översikter som sammanställer relevanta studier från olika forskningsdiscipliner. En sådan sammanställning banar väg för framtida forskning samt skapar förutsättningar för att utveckla mer effektiva strategier som syftar att motarbeta och hantera falsk och missvisande information ur ett risk- och kriskommunikationsperspektiv.

Kunskapsöversikten är upplagd på följande sätt. Nästa avsnitt beskriver den metod vi använt för att samla in källmaterial och analysera det. Därefter följer resultatkapitlet som är indelat i sju olika delar där de fem första ger en översikt av den forskning som finns om falsk och missvisande information i sociala medier under kriser. De två sista delarna är rapportens huvudfokus, där intresset riktas in på vad forskningen dragit för slutsatser om vilka faktorer som skapar spridning av falsk och missvisande information och vilka effekter tro på eller exponering för sådan information har på olika samhällsnivåer. I det avslutande avsnittet i rapporten drar vi de generella slutsatserna av kunskapsöversikten, pekar ut återstående kunskapsluckor och förslag till framtida forskning för att komma till rätta med dessa. Vi kommer också att lyfta fram förslag och rekommendationer för att motverka spridning och skadliga effekter av falsk och missvisande information som identifierats i genomgången av forskningsstudierna.

Metod och källmaterial

Med tanke på den stora mängd studier som genomförts på ämnet valdes en kartläggande litteraturöversikt som strategi. Som nämnts tidigare syftar en kartläggande översikt till att samla forskning som representerar ett ämne, till skillnad från en systematisk översikt som syftar till att samla all forskning om ett ämne. Genom att samla in forskning som representerar ett ämne kan översikten identifiera mönster och luckor i tidigare forskning med avseende på teorier, metoder eller resultat (Petersen m fl., 2015). För att analysera insamlade artiklar använde vi oss av innehållsanalys och deskriptiv statistik. Söktråden, avgränsningarna och det analytiska tillvägagångssättet beskrivs i mer detalj i följande sektioner.

Tidsperiod

I studien har vi samlat in forskningspublikationer under perioden 2014–2024 (fram till den 17:e april 2024). Det går givetvis att diskutera hur långt tillbaka man ska gå. Ett alternativ hade varit att gå tillbaka till när sociala medier startade. En definitiv gräns för det går inte att bestämma, men starten av Facebook 2004 och Twitter (numera X) 2006 brukar ses som viktiga år för sociala mediers etablerande som samhällsfenomen. Men genombrottet för sociala medier hänger också samman med smartphones och tablets, vilket sker något år senare efter att Apple lanserade iPhone (2007). I Sverige dröjde det till 2010–2012 innan smartphonen nådde ut till större delar av befolkningen, vilket innebar att sociala medieanvändningen växte påtagligt (Bengtsson & Johansson, 2018). Men diskussionen kring falsk och missvisande information kom långt senare.

Framförallt i samband med presidentvalet i USA 2016, där debatten var livlig om fake news,

alternativa fakta och betydelsen av desinformation riktad till vissa målgrupper via sociala medier (Abu Arqoub m fl., 2022). Startpunkten för kunskapsöversikten är därför satt till när sociala medier blivit ett viktigt samhällsfenomen och inkluderar tidsperioden då debatten om falsk och missvisande information blev mer central. Ser vi på våra resultat stödjer det också rimligheten att sätta gränsen 2014, då endast ett fåtal studier faller inom ramen för vårt urval under de första åren under 2010-talet. Åren runt det amerikanska presidentvalet 2016 ökar antalet artiklar i vårt urval för att stiga kraftigt under pandemiåren och därefter. Av vårt urval handlar de allra flesta studierna om covid-19.

För att säkerställa balans i urvalet och undvika en övervikt av äldre studier – vilka tenderar att ha fler citeringar - genomfördes två olika insamlingar: en för perioden 2014–2019 och en för perioden 2020–2024. Risken hade annars funnits att vi missat viktiga studier som publicerats de senaste åren, även om de inte hunnit få så många citeringar.

Söktråden

Det första steget för att samla in det empiriska materialet innefattar skapandet av själva söktråden. Detta gjordes med hjälp av fältspecifika databaser (såsom PsycInfo, ERIC, Cinahl, PubMed, Proquest Social Sciences, IEEE), som användes för att identifiera vanliga begrepp för falsk och missvisande information, kriser, och sociala medier inom olika forskningsområden. De termer och begrepp som identifierades lades sedan in i en söksträng i tre olika block. Söktråden förfinades efter att ha testats då vissa sökningar inkluderade studier som inte uppfattades som relevanta för studiens syfte och frågeställningar, medan andra exkluderade forskningsstudier som var centrala för översikten. Själva söktråden finns i appendix och i detalj gick processen till som beskrivs i nästa avsnitt.

Sökord

Söktråden är utformad med syftet att fånga in studier som behandlar spridning och effekter av falsk och missvisande information på sociala medier under samhällskriser. Den innehåller fyra block - en för varje nyckelord samt ett block som syftar till att exkludera irrelevanta studier. Sökorden inom varje block måste finnas i antingen titel, abstract eller bland nyckelorden. Det bör understrykas att söktråden fångar studier som tittar på både faktorer som bidrar till spridning *och* tro på falsk och missvisande information, och effekterna därav.

Det första blocket i söktråden innehåller termer som används för att referera till falsk och missvisande information, såsom misinformati*, disinformati*, rumor*, rumour*, "false informati*", "information pollution", "alternative fact*", "fake news", "multiple truth*", "post-truth*", mislead*, misrepresent*, conspirac*. Alla ord separerade med "OR" i söktråden. Nästa block inkluderar termer som används för samhällskriser samt benämningar för olika typer av kriser, såsom crisis, crises, disaster*, emergency, emergencies, catastroph*, calamity, calamities, devastation*, pandemic, "covid-19", "volcano eruption", tornado, hurricane, storm, "terrorist attack*", shooting*, earthquake*, landslide*, flood*. På samma sätt som i det första blocket separerades sökorden med "OR". Slutligen inkluderades begrepp för sociala medier såsom "social media*", "digital media*", "online media*", men också olika typer av sociala medier såsom Instagram, Twitter, Facebook, Telegram, Whatsapp, TikTok, WeChat, Douyin, "Facebook Messenger", Kouaishou, "Sina Weibo*", QQ, Pinterest, ict. Även mer övergripande ord som "computer mediated communication", internet, "electronic communication*" ingår i söktråden. Liksom tidigare separerades de olika sociala medieplattformarna med "OR" i söksträngen.

Sökningar baserat på de tre blocken ovan genererade många studier som inte var relevanta, såsom studier inom datavetenskap och matematik som tillämpar modellering för att identifiera misinformation samt studier inom förvaltning och ledning om praktiska strategier för att hantera

misinformation. För att exkludera sådana studier inkluderades ett sista uteslutningsblock i sökträden (“AND NOT”) med termer såsom förvaltning, automatisk detektion, med mera (se appendix för exakt söksträng).

Flera begränsningar med sökträden är viktiga att notera. För det första exkluderas kristyper som inte finns med i sökträden om de inte explicit benämns som kriser i titel, sammanfattning eller nyckelord. Som exempel inkluderas inte studier om klimatförändringar om de inte explicit benämns som kris, men studier som behandlar naturkatastrofer som kan härledas därifrån inkluderas. Covid-19 (med synonymer) som sökord kan ha bidragit till en överrepresentation av pandemin i förhållande till andra liknande hälsokriser, såsom Zika, som inte inkluderas om de inte explicit benämns som kriser. Det är med andra ord mycket möjligt att sökträden inte fångar alla typer av kriser, vilket får ses som en begränsning i relation till urvalet. Den centrala idén var dock att fånga olika *kristyper*. För det andra är det möjligt att blocket som syftar till att exkludera irrelevanta studier också exkluderar relevanta sådana. Mer specifikt exkluderas studier som både behandlar effekter eller spridning och någon av våra uteslutningsord (exempelvis studier som handlar om *både* management eller ledarskap *och* effekter av falsk och missvisande information). Slutligen är det viktigt att notera att faktumet att sökorden ska finnas i antingen titel, sammanfattning eller nyckelord också kommer med begränsningar, speciellt i relation till studier som behandlar sociala medier. Avgränsningen gjordes delvis med syftet att enbart samla in studier som uttalat fokuserar på spridning och effekter av falsk och missvisande information via sociala medier. Med det sagt är det möjligt att studier inte ingår i urvalet som faktiskt studerar effekter eller spridning av falsk och missvisande information på sociala medier om de utelämnar sociala medier ur titel, sammanfattning eller nyckelord. Men sammantaget har vi genom de tester vi genomfört av söksträngen dragit slutsatsen att den speglar vårt syfte och frågeställningar på ett rimligt sätt.

Forskningsfält

Det andra steget innefattade insamlingen av själva materialet, det vill säga forskningsstudierna. I syfte att inkludera forskning från olika typer av forskningsfält och discipliner inkluderades artiklar från både peer-reviewed tidskrifter, bokkapitel och conference proceedings. En avgränsning var att forskningen skulle vara skriven på engelska. Studierna samlades in med hjälp av Scopus (www.scopus.com), vilket är en av de största akademiska databaserna som täcker ett brett spektrum av forskningsfält och dessutom har en noggrann urvalsprocess. Valet av Scopus säkerställer att forskningen vi samlade in kom från välrenommerade och referentgranskade tidskrifter.

Sökningen resulterade i 1189 unika forskningsstudier inom 27 olika forskningsområden. Dessa rangordnades efter antal citeringar, varefter de 15 procent mest citerade artiklarna från varje forskningsområde samlades in (179 unika texter), vilka kan sägas representera de olika forskningsfälten. Det bör noteras att urvalsstrategin kan exkludera en del nyare studier som har begränsat antal citeringar. Dessutom kan vår urvalsstrategi resultera i en överrepresentation av studier med statistiskt signifikanta resultat, på grund av så kallad publikationsbias. Det vill säga att de studier som publiceras, citeras och sprids tenderar att vara de med signifikanta positiva resultat (Torgeson, 2006; Franco m fl, 2014). Detta kan leda till överskattning av specifika faktorer som bidrar till spridningen av falsk och missvisande information samt effekterna därav.

Det är också viktigt att notera att Scopus definierar forskningsfält för varje vetenskaplig text beroende på områdestillhörighet av tidskrifter, böcker och konferenser. På grund av detta kan en unik text tillhöra flera forskningsområden. Det empiriska materialet består därmed av 179 unika texter, men 275 kodade enheter eftersom ett antal texter kategoriserats i Scopus att tillhöra två eller flera forskningsfält.

Kodning och analys

Det insamlade materialet kodades deduktivt med hjälp av en fördefinierad kodbok som tagits fram av författarna till kunskapsöversikten. Kodboken förtestades och finjusterades på ett mindre antal texter i flera omgångar för att säkerställa definitioner och kodningsprinciper.

Kodboken består av tre delar. Den *första* delen beskriver publikationsdata för varje studie, inklusive författarna och deras affilieringar (universitet eller organisation samt land), tidskrift (inklusive impact faktor) eller konferensproceedings, keywords och klassificering av forskningsfält. Då vi använde Scopus klassificering av forskningsområden innebar det också att ett relativt stort antal studier (80 stycken) bedömdes tillhöra flera forskningsfält. Exempelvis, en studie av Pérez- Escoda m fl. "Fake news reaching young people on social networks: Distrust challenging media literacy" (2021) kategoriserades inom fyra olika forskningsfält: samhällsvetenskap, datavetenskap, ingenjörsvetenskap och företagsekonomi. Eller en annan studie "Digital disinformation about COVID-19 and the third-person effect: examining the channel differences and negative emotional outcomes" av Liu och Huang som var publicerad i tidskrift *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking* i 2020 kategoriserades inom tre forskningsfält: psykologi, datavetenskap och samhällsvetenskap. Det måste dock noteras att tidigare forskning tyder på att Scopus egna kategoriseringen i vissa fall kan vara felaktig, men det handlar om specifika situationer när titel och beskrivning inte stämmer överens med innehållet av tidskriften (Thelwall & Pinfield, 2024).

Den *andra* delen av kodboken fångar in utformning av studier såsom beskrivningar av studieobjekt, typ av kris, sociala medier, centrala teoretiska begrepp, och studiedesign såsom metod och urval. Slutligen, den *tredje* delen fokuserar på resultat av studier och mer specifikt på faktorer som bidrar till spridning av falsk och missvisande information och dess effekter. Spridningsfaktorer uppdelades till fyra underkategorier: individfaktorer (exempelvis sociodemografi, personlighetsdrag), innehållsfaktorer (exempelvis framing), plattformsspecifika faktorer (exempelvis funktionalitet) och samhällsfaktorer (exempelvis politiska, ekonomiska, osv). Effekter av spridning kodades på tre nivåer: individ-, organisations- och samhällsnivå.

Själva kodningen fördelades mellan forskarna i projektet som kodade en fjärdedel var, men där kontinuerliga avstämmningar av principer och hur enskilda artiklar skulle kodas gjordes med via en chatgrupp online (Teams). Forskargruppen hade också återkommande möten (online) för att diskutera urval. Ett fåtal artiklar - 30 stycken - som ingick i söksträngens urval visade sig inte vid närmare granskning vara relevanta för översikten.

Resultat

Resultatredovisningen är uppdelad i ett antal sektioner där de första fem ger en översiktlig bild och karakteriserar urvalet, dvs begreppen, forskningen i olika fält, vilka kriser och sociala medier som studerats samt vilka metoder som använts i forskningen. De två sista resultatdelarna är de mest centrala där vi analyserat vad forskningen visat om vilka faktorer som bidrar till spridning och effekter av falsk och missvisande information i sociala medier under samhällskriser.

Begrepp som används i forskning

För varje artikel har vi kodat vilka begrepp som använts för att fånga in falsk och missvisande information. I praktiken har vi valt ut de tre vanligaste begreppen i varje studie som används som analytiska begrepp. Resultaten i tabell 1 visar tydligt att misinformation är det överlägset mest

använda begreppet för att beskriva falsk och missvisande information och förekommer i 65 procent av alla analyserade artiklar. I tre av tio artiklar (30,6 procent) används fake news. Termer som konspiration (16,7 procent), infodemic (16,1 procent), desinformation (15,6 procent) och rykten (12,8 procent) används i ungefär lika stor utsträckning.

I ett fåtal forskningsartiklar diskuteras även begreppen falsk information (5,0 procent), post-truth (2,2 procent), vilseledande information (1,1 procent), alternativa fakta (0,6 procent) och infodemiologi (0,6 procent).

Tabell 1. Forskning om falsk och missvisande information fördelat på olika begrepp.

<i>Begrepp</i>	<i>Antal</i>	<i>Procent</i>
Misinformation	117	39,3
Fake news	54	18,1
Konspirationsteorier	30	10,1
Infodemic	29	9,7
Desinformation	28	9,4
Rykten	23	7,7
Falsk information	9	3,0
Post-truth	4	1,3
Vilseledande information	2	0,7
Alternativa fakta	1	0,3
Infodemologi	1	0,3
Totalt	298	100

Kommentar: Det är möjligt att koda upp till tre olika begrepp för falsk och missvisande information i varje forskningsstudie, vilket gör att antalet analysenheter är mer än 275.

Även om alla begreppen i tabell 1 kan sägas fånga in falsk och missvisande information finns det betydelseskilnader. Ser vi på de vanligaste begreppen fokuserar både misinformation och desinformation på falsk information, men det är avsikten att orsaka skada som skiljer de två begreppen åt (Wang et al., 2019). Medan misinformation kan existera utan skadligt uppsåt, är desinformation "designed, presented, and promoted to intentionally cause public harm or for profit" (Kapantai m fl., 2020, s. 1302). Vraga och Bode (2020) identifierar två kriterier för att skilja mellan korrekt information och felaktig information: 1) i vilken grad experterna är överens med varandra och 2) mängden, konkretionen och allmängiltigheten i bevisen. I krissituationer som en global pandemi eller en framväxande politisk kris finns det inte nödvändigtvis samsyn bland experter och tillgängliga bevis kan vara tvetydiga, vilket gör att gränserna mellan korrekt och felaktig information kan vara svår att dra.

Tandoc et al (2017) granskade 34 tidskriftsartiklar publicerade mellan 2003 och 2017 för att utveckla en typologi för fake news. Fake news, det vill säga att falsk eller vilseledande information presenteras som nyheter, kan karakteriseras av sin fakticitetsnivå (i vilken utsträckning fake news bygger på fakta) och i vilken grad författarna har för avsikt att vilseleda. Nyhetssatir som till exempel *The Daily Show* kännetecknas av en hög grad av fakticitet samt en implicit förståelse mellan skapare och publik att en nyhet är falsk. Rena påhittade nyheter, som till exempel rubriken "Pope Francis Endorsed Donald Trump" (Allcott & Gentzkow, 2017), saknar däremot faktagrund och sprids med en tydlig avsikt att vilseleda.

Trots att begreppet konspirationsteorier används i var sjätte artikel i urvalet definieras det sällan. Ett undantag är Douglas (2021). Författaren definierar konspirationsteorier som "attempt to explain significant events and circumstances as the malevolent acts of secret and powerful groups" (s. 196). Begreppet "konspiration" beskriver en faktisk överenskommelse mellan människor om att agera i hemlighet i ett visst syfte. Däremot avser en "konspirationsteori" en obevisad tro på att en konspiration är i spel, och sanningshalten i en sådan teori förblir oklar (Douglas m fl., 2019).

Begreppet infodemic myntades först av den utrikespolitiska experten David Rothkopf 2003 i samband med SARS-utbrottet (Wenjing m fl., 2021). Det syftar på en situation där det finns en överdriven mängd information, både korrekt och felaktig, kring en viss fråga. Överflödet av information gör det svårt för människor att hitta tillförlitliga källor och trovärdig vägledning, vilket kan leda till förvirring och riskfyllda beteenden (se Choukou m fl., 2022; Greenspan & Loftus, 2021). Covid-19-pandemin har gett begreppet förnyad uppmärksamhet och den används inte minst av WHO (se exempelvis. Choukou m fl., 2022; Simon & Camargo, 2023; Wenjing m fl., 2021).

Ett antal artiklar (exempelvis Jung m fl., 2020; Zhao m fl., 2016) använder Bordia & DiFonzos (2007) definition av rykten. Begreppet rykte definieras som "unverified and instrumentally relevant information statements in circulation that arise in the context of ambiguity, danger or potential threat, and that function to help people make sense and manage risk" (s. 13). När ett rykte sprids är det med andra ord ännu inte klart om informationen är korrekt.

Forskning i olika fält

Falsk och missvisande information är ett samhällsproblem och väcker intresse hos forskare inom en rad olika forskningsdiscipliner. I analysen har vi identifierat publikationer inom 21 olika forskningsfält. I tabell 2 redovisar vi de tio största. Tre discipliner bidrar med en särskilt hög andel publikationer: samhällsvetenskap (26,8 procent), datavetenskap (18,1 procent) och medicin (17 procent). Dessa tio svarar för 90 procent och bland de resterande tio procenten är hälsovetenskap och ekonomi mest förekommande, medan vårdvetenskap, biokemi, farmakologi med flera förekommer i någon enstaka studie.

Tabell 2. Forskning om falsk och missvisande information fördelat på olika forskningsfält.

Ämne	Antal	Procent
Samhällsvetenskap	73	26,5
Datavetenskap	50	18,2
Medicin	47	17,1
Ingenjörsvetenskap	14	5,1
Konst och humaniora	13	4,7
Matematik	11	4,0
Psykologi	11	4,0
Beslutsvetenskap	10	3,6
Miljövetenskap	10	3,6
Företagsekonomi	7	2,5
Övriga	29	10,5
Total	275	100

Samhällsvetenskaplig forskning om falsk och missvisande information innehåller många artiklar från kommunikationsvetenskap, men också statsvetenskap och sociologi är representerade. Urvalet omfattar publikationer i mer generella tidskrifter som *Social Media and Society*, men också sådana som är inriktade på kriser och specifika typer av kriser såsom, *Journal of International Crisis and Risk Communication Research* och *Perspectives on Terrorism*. Inom datavetenskap finns forskning om falsk och missvisande information i tidskrifter som handlar om datavetenskaplig analys, informationssystem, säkerhet och människa-datorinteraktion. Exempel här är *European Journal of Information Systems*, *Computers in Human Behavior* eller *Big Data and Society*. Tidskrifter och publikationer som utforskar teknikens roll i samhället - exempelvis *Technological Forecasting and Social Change* - visar på ämnets tvärvetenskapliga karaktär och här kan det vara svårt att dra en tydlig gräns mellan olika discipliner. Även om många studier fokuserar på covid-19-pandemin är detta

särskilt tydligt inom medicinsk forskning, som både omfattar publikationer i allmänt inriktade tidskrifter som *Public Health* eller *Journal of Medical Internet Research* och specialiserade tidskrifter med fokus på vacciner såsom tidskriften *Vaccine*.

Om vi knyter an till diskussionen i förra avsnittet, dvs vilka begrepp som används för att fånga in falsk och missvisande information inom olika forskningsfält visar sig både likheter och skillnader. Siktat vi in oss på de dominerande forskningsfälten - samhällsvetenskap, datavetenskap och medicin - har de alla det gemensamt att misinformation är den överlägset mest använda termen för att beskriva falsk och missvisande information på sociala medier under samhällskriser. Dessutom är fake news vanligt, men allra mest inom samhällsvetenskapliga tidskrifter, där begreppet finns med i cirka en tredjedel av alla publikationer (32,4 procent). Forskare inom medicin arbetar oftare än forskare i andra fält med begreppet infodemic (31,9 procent). Detta kan förklaras av fokuset på globala hälsokriser och covid-19-pandemin i synnerhet (86 procent) i de analyserade studierna.

Geografisk spridning av forskning

Författare av de analyserade studierna kommer från universitet och andra forskningsinstitutioner i över 40 olika länder. Vi kodade sammanlagt upp till tio författare, men i tabell 3 presenteras resultat för de två första författarna för att undvika överrepresentation av enskilda länder. Resultatet visar att en tredjedel av forskarna kommer från universitet och organisationer i USA. Storbritannien är på andra plats och forskare från Kina är på tredje plats.

Ser vi på geografisk spridning där datamaterialet är insamlat finns det undersökningar från ungefär 30 olika länder, inklusive 19 icke-västerländska såsom Indonesien, Nigeria, Jordan, Bangladesh, Kina, Indien m fl. Däremot finns det nästan inga systematiska jämförelser mellan olika länder, vilket begränsar möjligheten att dra slutsatser om vad som är specifikt för enskilda länder och vad som är mer generella drag.

Tabell 3. Forskning om falsk och missvisande information fördelat på vilka länder författarnas universitet/institutioner är lokaliserade.

<i>Land</i>	<i>Antal</i>	<i>Procent</i>
USA	105	30,8
Storbritannien	39	11,4
Kina	29	8,5
Indien	21	6,2
Spanien	19	5,6
Malaysia	13	3,8
Australien	11	3,2
Kanada	9	2,6
Italien	7	2,1
Sydkorea	7	2,1
Andra länder	81	23,8
Total	341	100

Forskning om olika typer av kriser och sociala medier

De flesta studierna handlar om globala hälsokriser och mer specifikt oftast om covid-19-pandemin (86 procent) (tabell 4). Det har givetvis att göra med att pandemin var en global samhällskris, vilket skapade gynnsamma förutsättningar för spridning av olika former av falsk och missvisande

information. Även om hälsofrågorna var i fokus under krisen präglade pandemin alla samhällssektorer, vilket också gör att många forskningsdiscipliner intresserade sig för ämnet. Ytterligare en faktor var att pandemin blev utdragen och kom i flera vågor. Informationsspridning pågick länge och handlade om många olika saker, såsom spridning av viruset, vaccinationer och olika åtgärder för att minska smittan. Men informationsspridningen under pandemin handlade också om politiska beslut, hur samhället i stort fungerade eller inte fungerade. Med andra ord fanns det många som var drabbade av pandemin, som inte bara var en hälsokris utan en samhällskris. Det förklarar rimligen det stora intresset från så många olika delar av forskarvärlden för spridning och effekter av falsk och missvisande information.

Tabell 4. Forskning om falsk och missvisande information fördelat på olika samhällskriser.

<i>Typer av kriser</i>	<i>Antal</i>	<i>Procent</i>
Hälsokris	154	86,0
Naturkatastrof	7	3,9
Terrorism	4	2,2
Politisk kris	3	1,7
Krig eller militär konflikt	2	1,1
Organisatoriska kriser	2	1,1
Övrigt/ej urskiljbar	7	3,9
Total	179	100

Den näst största kategorin är forskning som studerade naturkatastrofer. Till exempel jordbävningar (Palu 2018, Indonesien) och orkaner (Maria på Puerto Rico och Harvey i USA, båda 2017). En studie fokuserar på Australiens ”svarta sommar” 2019–2020, när klimatförändringarna bidrog till förödande skogsbränder. Nästan 80 procent av australierna drabbades antingen direkt eller indirekt av denna naturkatastrof och uppskattningsvis en miljard djur dog (Weber, m fl., 2020).

Andra typer av kriser som studerats är terrorism (2,2 procent), exempelvis bombning i samband med Boston Marathon 2013 och terroristattacker i flera städer i Storbritannien i 2017. I begränsad omfattning förekommer politiska kriser (1,7 procent) och organisatoriska kriser med samhällspåverkan (1,1 procent). Den senaste handlar främst om studier kring hoaxes, det vill säga felaktig information om organisationer eller dess produkter som påståenden att sprutor hade hittats i flaskor med Pepsiprodukter (Sellnow m fl., 2019). Det finns mycket forskning om svallvågorna efter presidentvalet i USA 2016, men då de oftast inte är karakteriserade som en samhällskris i artiklarna fångades de inte in i vår söksträng. Än så länge finns det relativt få studier som analyserat falsk och missvisande information under krig och militära konflikter, men sannolikt kommer det att öka i samband med Ukrainakriget och konflikten i Gaza. Övriga typer av kriser innehåller studier om exempelvis masskjutningar i USA.

Nästa fråga är hur artiklarna tar sig an sociala medier. Är det sociala medier som ett mer allmänt fenomen som studeras eller hamnar specifika sociala i hamnar i centrum? Våra analyser visar att 115 av 179 studier (64,2 procent) behandlar frågor om falsk och missvisande information på sociala medier mer allmänt och inte specificerar vilka sociala medieplattformar det handlar om. Det har att göra med att många av dem är enkätstudier där människor tillfrågas om användning eller syn på sociala medier mer generellt. I resterande studier görs analyser av specifika sociala medier. De flesta av dem har valt X/Twitter (46,8 procent) eller Facebook (17,7 procent), som står för två tredjedelar av studierna. Den tredje största sociala medieplattformen som finns med i analyserna är den kinesiska plattformen Sina Weibo (10 procent) (tabell 5).

Vår kartläggning visar att det finns ytterst få studier som fokuserat på Instagram, Tiktok och Snapchat trots att dessa sociala medier är de största bland yngre generationer (SproutSocial, 2024). Däremot är det möjligt att det finns flera studier av dessa nyare sociala medier som inte hunnit få ett stort antal citeringar än och därmed inte ingår i vårt urval. Övriga sociala medier som analyserats är till exempel Reddit och Parler, där den sistnämnda var tillfälligt förbjuden både av Google och Apple eftersom den karakteriserades som högerextrem (Floridi, 2021).

Det är viktigt att poängtera att de flesta studier som analyserat specifika sociala medier fokuserade på en enskild plattform. Få studier jämför två eller flera sociala medier (5 studier var). Exempelvis studerade Cotter m fl (2022) det som de kallar för “platformization of truth” på de största sociala medierna, Facebook, YouTube och X/Twitter, dvs hur dessa plattformar ändrar och anpassar sina policies för att motverka en spridning av misinformation. Ett annat exempel är Pang m fl. (2022) som jämförde de två största kinesiska sociala medierna, Weibo och WeChat. Generellt sett finns det begränsad kunskap om hur funktionalitet på plattformen och policies/regler på olika plattformar kan bidra eller hindra spridning av falsk och missvisande information i studierna i vårt urval.

Tabell 5. Forskning om falsk och missvisande information fördelat på olika sociala medieplattformar.

<i>Sociala medier</i>	<i>Antal</i>	<i>Procent</i>
X/Twitter	37	46,8
Facebook	14	17,7
Sina Weibo	8	10,1
YouTube	5	6,3
Telegram	3	3,8
WhatsApp	3	3,8
WeChat	2	2,5
Facebook Messenger	1	1,3
Instagram	1	1,3
Snapchat	1	1,3
TikTok	1	1,3
Övriga	3	3,8
Total	79	100

Metoder som används i forskning

Den största gruppen av analyserade texter är empiriska studier (76 procent). Andra typer av studier, såsom översikter, metastudier och teoretiska studier får cirka 7 procent var. Översikten visar att det finns en variation bland använda metoder (tabell 6). Samtidigt är det så att de vanligaste metoderna är enkätstudier och kvantitativ innehållsanalys (som sammanlagt täcker nästan hälften av alla studier). Dessutom är surveyundersökningar den mest förekommande metoden i nästan alla forskningsfält. Endast tre studier sig av data från panelundersökningar, som kan analysera kausala effekter av spridning av falsk och missvisande information på sociala medier över tid. Exempelvis, Romer och Jamieson (2020, 2021) studerade tro på konspirationsteorier i USA och dess påverkan på informations-spridning och beteende över tid under covid-19-pandemin.

Men det finns exempel på studier som använder sig av sentimentanalys, litteraturöversikt, begreppsanalys, dokumentanalys och fallstudier.

Tabell 6. Forskning om falsk och missvisande information fördelat på olika forskningsmetoder.

<i>Metoder</i>	<i>Antal</i>	<i>Procent</i>
Enkätstudier	43	24,0
Innehållsanalyser (kvantitativ)	35	19,6
Sociala nätverksanalyser	12	6,7
Beräkningsmodelleringar	12	6,7
Experiment	9	5,0
Meta-studier	6	3,4
Innehållsanalyser (kvalitativ)	5	2,8
Intervjuer	4	2,2
Panelstudier	3	1,7
(Digital) antropologi	2	1,1
API analys	1	0,6
Geospatial analys	1	0,6
Övriga metoder	45	25,1
Totalt	179	100

Faktorer som bidrar till spridning och effekter av exponering

För att analysera faktorer som bidrar till spridning av falsk och missvisande information samt dess effekter utgår vi inte längre från den totala mängden insamlade artiklar (N=179) utan den antalet gånger som olika spridningsfaktorer eller effekter på individ-, organisations- eller samhällsnivå kodats. Eftersom flera spridningsfaktorer och effekter kan kodas för varje artikel ökar datasetet till totalt N=214. Av den totala mängden, utgör faktorer som bidrar till spridning 55,3 procent medan 44,6 procent behandlar effekter (tabell 7 och 8).

Tabell 7. Faktorer relaterade till spridning fördelat på forskningsfält.

<i>Forskningsfält</i>	<i>Antal</i>	<i>Procent</i>
Samhällsvetenskap	42	35,3
Datavetenskap	23	19,3
Medicin	16	13,4
Miljövetenskap	7	5,9
Konst och humaniora	6	5
Företagsekonomi	6	5
Psykologi	4	3,4
Ingenjörsvetenskap	4	3,4
Ekonomi och finans	3	2,5
Matematik	3	2,5
Beslutsvetenskap	2	1,7
Övriga	3	2,5
Totalt	119	100

Kommentar: De forskningsfält som enbart kodats för en variabel (dvs som utgör mindre än 0.8 procent av det totala antalet) har inkluderats under kategorin övriga.

Tabell 7 visar att sett till det totala antalet variabler som relaterar till spridning så finns majoriteten inom samhällsvetenskap (35,3 procent), följt av datavetenskap (19,3 procent) och medicin (13,4 procent). Att spridning främst undersöks inom samhällsvetenskap är inte förvånande eftersom debatten om spridning av falsk och missvisande information passar väl in i klassiskt samhällsvetenskapliga och inte minst kommunikationsvetenskapliga forskningsperspektiv. Frågan om hur spridning av propaganda och andra former av medierade budskap fungerar är centrala frågor inom

samhällsvetenskapen. Datavetenskapens andraplats är också förväntad. Datavetenskap har visat ett stort intresse av frågor kring falsk och missvisande information, inte minst hur den sprids, kan upptäckas och motverkas. Möjligen kunde man antagit att ännu fler studier skulle ha ett datavetenskapligt perspektiv, men många fokuserar på att identifiera falsk och missvisande information, inte vilka faktorer som förklarar varför den sprids. Att medicin kommer på tredje plats kan vi sannolikt hänföra till att studier av covid-19 dominerar i urvalet. Hade forskningen om vad som förklarar spridningen av falsk och missvisande information handlat om andra samhällskriser än hälsokriser hade resultatet sannolikt blivit något annat. Här bör det poängteras att sökordet COVID-19 kan ha bidragit till en överrepresentation av det fallet i förhållande till andra epidemier såsom Zika eller andra hälsokriser. Detta hade dock troligtvis inte förändrat resultatet i förhållande till spridningen av forskningen inom olika fält.

Tabell 8 visar att den största andelen undersökta faktorer som rör effekter återfinns inom samhällsvetenskap (27,4 procent), följt av medicin (20 procent) och datavetenskap (16,8 procent). Samhällsvetenskap kommer återigen på första plats, vilket kan förmodas vara på grund av samma anledning som diskuterades under faktorer som bidrar till spridning – att debatten om effekter av falsk och missvisande information engagerar forskare inom fältet. Samhällsvetenskap följs av medicin, vilket möjligtvis återigen kan förklaras av studier som använder covid-19 som fall, med fokus på effekter av falsk och missvisande information på attityder gentemot vaccination och förebyggande hälsoåtgärder. Slutligen förklaras den stora andelen effekt-studier inom datavetenskap troligen av att tidskrifter som Scopus kategoriserar inom datavetenskap, såsom *Computers in Human Behaviour*, publicerar varierade artiklar med olika typer av metoder och analysstrategier. Mer specifikt om allt från både debunking av rykten online samt enkätstudier om exponering för falsk och missvisande information online och dess påverkan.

Tabell 8. Faktorer relaterade till effekter fördelat på forskningsfält.

<i>Forskningsfält</i>	<i>Antal</i>	<i>Procent</i>
Samhällsvetenskap	26	27,4
Medicin	19	20
Datavetenskap	16	16,8
Psykologi	8	8,3
Konst och humaniora	8	8,3
Ingenjörsvetenskap	3	3,1
Miljövetenskap	3	3,1
Beslutsvetenskap	3	3,1
Företagsekonomi	3	2
Övriga	6	8,3
Total	95	100

Kommentar: De forskningsfält som endast kodats för en variabel (dvs som utgör mindre än 1 procent av det totala antalet) har inkluderats under kategorin övriga.

Faktorer som bidrar till spridning

Faktorer som påverkar spridning kan delas in i olika kategorier relaterade till individer (attityder, personlighetsdrag, kognition, emotioner, osv), innehållsfaktorer (framing and innehållsmarkörer), teknologier och plattformar (AI och funktionalitet), samt samhällsstrukturer (ekonomisk/politisk kontext). Individfaktorer utgör de överlägset mest de undersökta faktorerna i relation till spridning av falsk och missvisande information (69 procent), följt av innehållsfaktorer (framing och innehållsmarkörer) (19,3 procent) och plattformsspecifika faktorer (7,6 procent) (tabell 9). Som tidigare nämnts utgår de flesta av studierna i materialet från tvärsnittsdata, vilket är en begränsning när det gäller förståelse för de kausala mekanismerna.

På individnivå är *perceptioner* den mest undersökta faktorn för individers benägenhet att sprida falsk och missvisande information på sociala medier (25,2 procent). Till exempel har ett antal studier

analyserat påverkan av politiska attityder samt förtroendenivåer, där lågt förtroende och att placera sig längre ut på politiska ytterkanter ökar benägenheten att tro på och sprida falsk och missvisande information under kriser (se exempelvis Agley & Xiao, 2021; Das m fl., 2021; Freiling m fl., 2023; Recuero m fl., 2022; Stecula & Pickup, 2021; Su, 2021; van Mulukom m fl., 2022). Studierna diskuterade också en potentiell backfire-effekt (förstärkt tro på den falska eller missvisande informationen) av fact-checking bland individer där informationen är i linje med redan etablerade attityder (se, exempelvis, Sharevski m fl., 2022).

Tabell 9. Faktorer relaterade till spridning fördelat på individfaktorer, innehållsfaktorer, plattformspecifika faktorer och samhällsspecifika faktorer.

<i>Faktorer</i>	<i>Antal</i>	<i>Procent</i>
Individfaktorer	82	69
Perception	30	25,2
Kognition	14	11,8
Emotioner	12	10,1
Beteende	10	8,4
Personlighetsdrag	7	5,9
Sociodemografiska faktorer	5	4,2
Övriga	4	3,4
Innehållsfaktorer	23	19,3
Framing and cues	19	16
Övriga	4	3,4
Plattformspecifika faktorer	9	7,6
Funktionalitet	5	4,2
Övriga	4	3,4
Samhällsspecifika faktorer		
Politiska	2	1,7
Ekonomiska	1	0,8
Övriga	1	0,8
Totalt	119	100

Kommentar: Antal och procentandel av den *totala* mängden kodade variabler som relaterar till spridning baserat nivå och kategori. Då inga faktorer relaterade till AI applikationer identifierats har kategorin uteslutits ur tabellen.

Efter perceptioner kommer studier som fokuserat på individens *kognition* (11,8 procent), såsom informationsöverflöd (information overload). Ett exempel innefattar en studie som visar att upplevd informationströtthet, vilket är vanligt förekommande under kriser, bidrog till ökad spridning av falsk och missvisande information (se Bermes, 2021). Emotioner har också undersökts i viss utsträckning (10,1 procent). Som exempel undersökte en studie hur känslor samverkade med perceptioner. Resultaten visar att de som stod längre till höger (republikaner) samt var mer oroliga hade större benägenhet att dela falsk och missvisande information (se exempelvis Freiling m fl., 2021). Relativt få studier undersökte påverkan av *personlighetsdrag* (5,9 procent) samt beteende (8,4 procent) på individers benägenhet att sprida falsk och missvisande information. Men en studie visade att personlighetsdrag som altruism kan vara kopplat till ökad benägenhet att dela information under

kriser, däribland falsk och missvisande information (se exempelvis Apuke & Omar, 2021). Gällande *beteende* har vissa studier undersökt påverkan av medievanor, där användning av sociala och politiska alternativa medier var kopplat till ökad tro på falsk och missvisande information (se exempelvis Romer & Jameison, 2021). Vissa studier har även tittat på interaktionen mellan sociala medier-användning och kognition. En studie visade bland annat att påverkan av sociala medier-användning på tro på falsk och missvisande information minskade vid högre nivåer av kognitivt reflekterande (se exempelvis Stecula & Pickup, 2021). Slutligen har vissa studier även studerat interaktionen mellan sociala medier-användning och emotioner. En av studierna visade att oro, i motsatt riktning till kognitivt reflekterande, förstärkte sambandet mellan sociala medier-användning och tro på falsk eller missvisande information (se exempelvis Su, 2021). Oro (anxiety) verkade dessutom vara en drivande faktor bakom att sprida information på sociala medier generellt under kriser, däribland falsk och missvisande sådan (se exempelvis Freiling m fl., 2021).

Om vi lämnar den individuella nivån och i stället tittar på faktorer relaterade till framställning och paketering av information (framing och cues) utgjorde dessa 19,3 procent av den totala mängden. Studierna har bland annat analyserat hur tonalitet (sentiment), information om hur man kan agera gentemot hotet som krisen medför (efficacy information) och egenskaper hos avsändaren av informationen (source characteristics) bidrar till spridning av falsk och missvisande information på sociala medier. Dessa visade bland annat att negativt laddad falsk eller missvisande information fick större spridning samt att individer var mer benägna att dela falskt eller missvisande innehåll från konton med många följare eller kända personer. Därtill verkar individer mer benägna att dela innehåll med råd om hur man kan agera för att skydda sig, även felaktig och missvisande sådan (se exempelvis King & Wang, 2023; Song m fl., 2021). Slutligen verkar vissa typer av rykten, speciellt politiska sådana, att få större spridning (se exempelvis Jung m fl., 2020). När det kommer till påverkan på spridning i relation till egenskaper hos specifika plattformar eller teknologier utgör dessa 7,6 procent av den totala mängden spridningsfaktorer i materialet. Dessa inkluderar främst funktionalitet (affordances) hos olika plattformar, såsom möjligheten att dela material mellan olika plattformar samt positiv feedback i form av till exempel likes (se exempelvis Agarwala m fl., 2023; Ginossar m fl., 2022). Slutligen utgör strukturella faktorer på samhällsnivå 3,4 procent av den totala andelen spridningsfaktorer, vilka främst har fokuserat på den politiska kontexten ($N=2$).

Effekter av exponering och spridning

Likt faktorer som bidrar till spridning kan även effekterna av falsk och missvisande information delas in i olika kategorier. Dessa innefattar effekter på individer, organisationer och samhället i stort. Effekter på individer utgjorde den största delen i insamlade materialet (87,4 procent), följt av effekter på samhället i stort (12,6 procent) (se tabell 10). Inga organisationseffekter identifierades i urvalet. Likt studier som fokuserar på faktorer som bidrar till spridning av falsk och missvisande information utgick de flesta från tvärsnittsdata. Effekterna som diskuteras nedan – likt de som diskuterades under spridning – ska därför betraktas som möjliga effekter.

Tabell 10. Faktorer relaterade till effekter fördelat på individeffekter och samhällseffekter.

Effekter	Antal	Procent
<i>Individeffekter</i>	83	87,4
Beteende	37	39
Perception	26	27,4
Emotioner	11	11,6
Kognition	9	9,5
<i>Samhällseffekter</i>	12	12,6
Ekonomiska	6	6,3
Politiska	2	2,1
Övriga	4	4,2
Total	95	100

Kommentar: Antal och procentdel av den *totala* mängden kodade faktorer som relaterar till spridning baserat nivå och kategori. Då inga organisationseffekter finns med i materialet har kategorin exkluderats ur tabellen.

På individnivå var de mest undersökta effekterna beteendemässiga (39 procent). Studierna behandlade främst beteende i relation till covid-19 och analyserade exponering – eller tro på falsk och missvisande information – och dess samband med individers benägenhet att följa restriktioner samt att vilja vaccinera sig. Bland annat visar studierna att de som exponerades för, eller trodde på, falsk och missvisande information om covid-19 (däribland konspirationsteorier) hade negativa attityder gentemot vaccinering och följde inte rekommendationerna i samma utsträckning (se exempelvis Jennings et al., 2021; Lee et al., 2020; van Mulukom et al., 2022; Romer & Jameison, 2020; Sallam m fl., 2021; Zimmerman m fl., 2023). Vissa studerade även effekten av koordinerade desinformationskampanjer (såsom “the plandemic”) och visade att de kan leda till mer negativ ton i debatten online om vaccinering och restriktioner (se exempelvis Nazar & Pieters, 2021).

Effekter på *perceptioner* (27,4 procent) var de näst vanligaste. Dessa fokuserade bland annat på politiskt motiverat resonering (dvs, tendensen att tro på information som är i linje med redan etablerade attityder och trosuppfattningar), bedömningar av hotnivå (threat perceptions) och the third-person-effect (dvs tendensen att tro att andra är mer mottagliga mot falsk och missvisande information än en själv). Studierna understryker bland annat att de som trodde på konspirationsteorier om covid-19 inte ansåg att hotet var mindre alarmerande, samt att det fanns en tendens att tro på falsk och missvisande information (såsom desinformation) som låg i linje med etablerade attityder och trosuppfattningar (se exempelvis Das m fl., 2021; van Mulukom m fl., 2022). Studierna pekar på att falsk och missvisande information kan förstärka redan låga förtroendenivåer eller andra politiska attityder. Därtill visade vissa av studierna att det fanns en generell uppfattning om att andra var mer mottagliga mot desinformation och ‘fake news’ under covid-19 än dem själva (dvs en third-person-effect) (se exempelvis Liu & Huang, 2020; Yang & Tian, 2021).

I jämförelse med effekter på *beteende* och *perceptioner* har förhållandevis få studier undersökt effekter av falsk och missvisande information på individers *emotioner* (11,6 procent). Men studierna visar bland annat att de som exponerades för falsk och missvisande information under en kris riskerar att bli mer oroliga och stressade (se exempelvis Khan, 2021; Lee et al., 2020; Rocha m fl., 2023). Även effekter på individers *kognition* har undersökts i relativt begränsad utsträckning (9,5 procent). Ett exempel innefattar studier som analyserar medie- och informationskunnighet. En studie visade till exempel att högre nivåer av självskattad medie- och informationskunnighet minskade effekten av incidental news exposure (dvs nyheter som individen inte haft som intention att exponera sig för) på tro på falsk och missvisande information (se exempelvis Borah m fl., 2022).

Slutligen utgör förhållandevis lite av materialet effekter på samhället i stort (12,6 procent). Dock är det viktigt att (igen) understryka att uteslutningsordet management i söktråden kan ha bidragit till att

studier som undersöker både effekter och hantering av falsk och missvisande information exkluderades ur urvalet. Gällande effekter på samhället i stort är det vanligast med studier av ekonomiska effekter (6,3 procent). Som exempel diskuterade en av studierna desinformationskampanjer om epidemier eller virus som en typ av biologisk krigföring, med både politiska och ekonomiska konsekvenser (Bernard m fl., 2021).

Slutsatser och rekommendationer

Den här rapporten bygger på ett urval av 179 vetenskapliga studier om falsk och missvisande information på sociala medier under samhällskriser mellan åren 2014 och 2024. Fokus har legat på vad som förklarar spridning och vilka effekter falsk och missvisande information kan ha. Vilka slutsatser kan då dras av denna kartläggande översikt? Det här avsnittet är uppdelat i två delar, där den första delen tar upp de slutsatser som vi själva drar om vad som är de viktigaste resultaten och rekommendationer för framtida forskning. Den andra delen består av de råd som författarna i de analyserade studierna lyfter fram om hur spridning och effekter av falsk och missvisande information kan begränsas.

Kunskapsgap och rekommendationer för framtida forskning

Om vi sammanfattar vad vi sett i de olika analyserna i översikten vill vi lyfta fram sju punkter som vi menar är de allra viktigaste och som också påvisar kunskapsgap och vägar framåt för framtida forskning.

- 1) **Är covid-19 en outlier?** Ett viktigt resultat av översikten var att pandemin var det överlägset vanligaste studieobjektet. Frågan att ställa är hur mycket av kunskapen från pandemin kring falsk och missvisande information som är relevant för andra kriser. Även om de flesta studier har samhällsvetenskapligt fokus är en stor del också gjort inom medicinsk forskning. Andelen medicinsk forskning hade säkerligen varit mindre om fler kriser än pandemin studerats. Vi ser det därför som viktigt att forskningen breddar sig till andra kriser för att säkerställa att den kunskap som pandemin gett går att applicera på andra typer av kriser.
- 2) **Utmanar nya sociala medier vad vi lärt oss?** Ett annat resultat är att de allra flesta studierna (64 procent) undersöker sociala medier utan att specificera vilken eller vilka sociala medieplattformar som avses. När enskilda sociala medieplattformar undersöks är det framförallt X/Twitter som är studieobjekt. Här ser vi två aspekter som framtida forskning behöver ta hänsyn till. För det första är inte sociala medier något enhetligt, det är lika oprecist som att säga "medier". Vad människor menar när de besvarar frågor om "sociala medier" är därmed svårt att veta. För det andra saknar vi studier av nyare sociala medier som TikTok och Snapchat som inte minst yngre människor tar del av.
- 3) **Misininformation dominerar.** I översikten har vi sökt brett efter olika begrepp som kan sorteras in under falsk och missvisande information. Lite kortfattat kan man fastslå att misinformation är det begrepp som oftast används i forskningen, då två tredjedelar av alla artiklar tar upp begreppet. Här såg vi inga större skillnader mellan olika fält. Kort sagt: misinformation vad begreppet som gällde i forskningen om falsk och missvisande information (under pandemin). Men även fake news återkom ofta som begrepp och en bit därefter rykten, desinformation mm. En brist i forskningen är att begreppen ofta staplas efter varandra och inte preciseras. Teoretiska skillnader mellan begrepp som misinformation och

desinformation klargörs sällan och en slutsats är att forskningen om falsk och missvisande information behöver bli tydligare med vad som avses för att kunna dra generella kunskaper om fenomenet.

- 4) **Innehåll i fokus och tveksam kausalitet.** Majoriteten av studierna som ingår i urvalet är studier av olika aspekter av innehållet i sociala medier, i första hand varianter av kvantitativ innehållsanalys (manuell eller automatiserad). Men många studier använder även surveyundersökningar i jakten för att förstå fenomenet. Då frågan om spridning och effekter är helt central för att förstå samhällspåverkan av falsk och missvisande information slås vi av bristen på studier där kausaliteten kan fastställas. Både experiment och panelstudier – där frågan om orsak och verkan kan säkerställas – är helt klart underrepresenterade. Framtida forskning behöver därför i högre grad försöka fånga de kausala mekanismerna kring spridning och effekter av falsk och missvisande information.

- 5) **Var är känslorna?** Ser vi på de centrala frågorna för översikten är det helt klart att dominansen är stor för både individcentrerade förklaringar och effekter. Runt två tredjedelar av alla studier hittar förklaringar till att falsk och missvisande information sprids kopplat till olika typer av individfaktorer. Ser vi på effekter är individfokuset än mer dominant. Över 80 procent av alla studier av effekter av falsk och missvisande information studerar individer. Ser vi på dessa är det tydligt att människors perceptioner verkar förklara det mesta av varför falsk och missvisande information sprids. Ser vi sedan på effekterna är människors beteende i centrum av forskningsintresset. Detta är anmärkningsvärt med tanke på att kriser utgör känsloladdade situationer där emotioner spelar en stor roll för människors beteende, både on- och offline. Det är sannolikt att känslor, såsom ilska eller oro, interagerar med till exempel kognitioner eller personlighetsdrag och därmed ökar eller minskar individens benägenhet att sprida falsk eller missvisande information. Likaså är det sannolikt att exponering för och att tro på falsk och missvisande information väcker starka känslor som i sin tur påverkar beteende på olika sätt. En slutsats är därför att forskningen måste ta mer hänsyn till känslornas betydelse för att vi ska förstå både varför falsk och missvisande information sprids och vilka effekter det har.

- 6) **När dyker AI upp?** Förutom att vi sett ganska få studier som studerat teknologiska aspekter och applikationer, som kanske delvis också beror på vår urvalsstrategi, är det ändå slående att studier i materialet som undersöker AI-applikationer och deepfakes saknas helt. Detta speciellt med tanke på den snabba utvecklingen av teknikerna och dess potentiella inverkan på individens beteende och attityder. Delvis beror detta givetvis också på att AI-tekniken först på senare år blivit central i samhällsutvecklingen och att forskningsprocessen tar relativt lång tid. Men forskningen om falsk och missvisande information under samhällskriser måste rimligen fokusera mer på AI applikationer i sammanhanget.

- 7) **Strukturernas osynlighet.** Den sista punkten berör intresset för individfaktorer i jämförelse med andra faktorer ifråga om spridning och effekter av falsk och missvisande information. Individfokus bidrar till en sämre förståelse för samverkan mellan individ- och strukturella faktorer. En förklaring är troligtvis att det är lättare att göra forskningsdesign som studerar individer jämfört med analyser av andra samhällsnivåer, men en utmaning för forskningen om falsk och missvisande information på sociala medier under samhällskriser är att försöka fånga in bredare perspektiv än förklaringar och effekter på individnivå. Samhällsproblem

kräver också analys på samhällsnivå.

Rekommendationer för att minska falsk och missvisande information

Som tillägg till våra egna slutsatser om kunskapsluckor i forskningen vill vi också lyfta fram vilka förslag och rekommendationer som förts fram i de studier vi analyserat. Vi har i kodningen haft en variabel där vi skrivit in vad forskarna av respektive studie sett som rekommendationer för att minska spridning och begränsa skadliga effekter av falsk och missvisande information på sociala medier under kriser.

Ser man på de rekommendationer som förs fram i de olika studierna riktar de sig mot olika aktörer och med förslag på åtgärder.

- 1) **Utbilda medborgarna.** Återkommande är olika förslag om att mer allmänt stärka medborgarnas ”media literacy”, eller medie- och informationskunnighet (MIK) som det heter på svenska. En del studier för också fram specifika åtgärder såsom att lära användare att förstå att interaktion på sociala medier med falsk och missvisande information kan öka dess spridning. Andra pekar på att MIK behöver bli en obligatorisk del av grundskolan, men även i högre studier.
- 2) **Sociala medieföretags ansvar.** Här finns det många olika förslag, där givetvis AI ses som en resurs för att företagen ska kunna upptäcka och ta bort desinformation. Men även andra idéer tas upp som, att begränsa omedelbar vidare spridning av meddelanden och märka desinformation. Vad som också lyfts är att uppmuntra användare att tänka på sanningshalten i det de konsumerar och delar samt hur interaktion på sociala medier kan påverka spridning av falsk och missvisande information. Men även att blockera användare tas upp som ett sätt som sociala medieföretag kan minska spridning och effekter av falsk och missvisande information.
- 3) **Möjligheter för medier och faktagranskare.** Flera pekar på att de som sprider fakta måste bli bättre på att paketera innehållet. Medier och andra skulle kunna engagera inflytelserika individer att sprida faktagranskat innehåll. Dessutom måste faktagranskat innehåll bli mer attraktivt att dela på sociala medier. En idé som framförs är också att faktagranskare behöver interagera med dem som sprider falsk och missvisande information för att minska spridning.
- 4) **Politiker och myndigheters roll.** Det finns också de som pekar på att det kan behövas lagar och regler på nationell och internationell nivå som begränsar spridning av falsk och missvisande information på sociala medier under kriser. Andra pekar på att myndigheter bör arbeta tillsammans med sociala medieföretag (och tillsammans med forskare) för att minska synligheten av falsk och missvisande information utan att införa censur.

Referenser

- Abu Arqoub, O., Abdulateef Elegba, A., Efe Özad, B., Dwikat, H., & Adedamola Oloyede, F. (2022). Mapping the scholarship of fake news research: A systematic review. *Journalism Practice*, 16(1), 56-86.
- Agarwal, B., Agarwal, A., Harjule, P., & Rahman, A. (2023). Understanding the intent behind sharing misinformation on social media. *Journal of Experimental & Theoretical Artificial Intelligence*, 35(4), 573-587.
- Agley, J., & Xiao, Y. (2021). Misinformation about COVID-19: evidence for differential latent profiles and a strong association with trust in science. *BMC Public Health*, 21, 1-12.
- Allcott, H. & Gentzkow, M. (2017). Social Media and Fake News in The 2016 Election. *Journal of Economic Perspectives*, 31(2), 211–236.
- Apuke, O. D., & Omar, B. (2021). User motivation in fake news sharing during the COVID-19 pandemic: an application of the uses and gratification theory. *Online Information Review*, 45(1), 220-239.
- Balakrishnan, V., Ng, W. Z., Soo, M. C., Han, G. J., & Lee, C. J. (2022). Infodemic and fake news—A comprehensive overview of its global magnitude during the COVID-19 pandemic in 2021: A scoping review. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 78, 103144.
- Bengtsson, S., & Johansson, B. (2018). “Media Micro-Generations”. How New Technologies Change Our Media Morality. *Nordicom Review* 39, 1-16. Doi:10.2478/nor-2018-0014.
- Benkler, Y., Faris, R., & Roberts, H. (2018). *Network propaganda. Manipulation, disinformation, and radicalization in American politics*. Oxford University Press.
- Bernard, R., Bowsher, G., Sullivan, R., & Gibson-Fall, F. (2021). Disinformation and epidemics: anticipating the next phase of biowarfare. *Health security*, 19(1), 3-12.
- Bermes, A. (2021). Information overload and fake news sharing: A transactional stress perspective exploring the mitigating role of consumers’ resilience during COVID-19. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 61, 102555.
- Borah, P., Su, Y., Xiao, X., & Lee, D. K. L. (2022). Incidental news exposure and COVID-19 misperceptions: A moderated-mediation model. *Computers in Human Behavior*, 129, 107173.
- Bordia, P. & DiFonzo, N. (2007). *Rumor Psychology: Social and Organizational Approaches*. American Psychological Association.
- Broda, E., & Strömbäck, J. (2024). Misinformation, disinformation, and fake news: lessons from an interdisciplinary, systematic literature review. *Annals of the International Communication Association*, 48(2), 139-166.
- Choukou, M.-A., Sanchez-Ramirez, D. C., Pol, M., Uddin, M., Monnin, C., & Syed-Abdul, S. (2022). COVID-19 infodemic and digital health literacy in vulnerable populations: A scoping review. *Digital Health*, 8.
- Cotter, K., DeCook, J. R., & Kanthawala, S. (2022). Fact-checking the crisis: COVID-19, infodemics, and the platformization of truth. *Social Media+ Society*, 8(1), 20563051211069048.

- Das, R., & Ahmed, W. (2022). Rethinking fake news: Disinformation and ideology during the time of COVID-19 global pandemic. *IIM Kozhikode Society & Management Review*, 11(1), 146-159.
- Douglas, K. M. (2021). COVID-19 conspiracy theories. *Group Processes & Intergroup Relations*, 24(2), 270-275.
- Douglas, K.M., Uscinski, J.E., Sutton, R.M., Cichocka, A., Nefes, T., Ang, C.S., & Deravi, F. (2019), Understanding Conspiracy Theories. *Political Psychology*, 40, 3-35.
- Egelhofer, J. L., & Lecheler, S. (2019). Fake news as a two-dimensional phenomenon: A framework and research agenda. *Annals of the International Communication Association*, 43(2), 97–116.
- Floridi, L. (2021). Trump, Parler, and regulating the infosphere as our commons. *Philosophy & Technology*, 34, 1-5.
- Franco, A., Malhotra, N., & Simonovits, G. (2014). Publication bias in the social sciences: Unlocking the file drawer. *Science*, 345(6203), 1502-1505.
- Freiling, I., Krause, N. M., Scheufele, D. A., & Brossard, D. (2023). Believing and sharing misinformation, fact-checks, and accurate information on social media: The role of anxiety during COVID-19. *New media & society*, 25(1), 141-162.
- Ginossar, T., Cruickshank, I. J., Zheleva, E., Sulskis, J., & Berger-Wolf, T. (2022). Cross-platform spread: vaccine-related content, sources, and conspiracy theories in YouTube videos shared in early Twitter COVID-19 conversations. *Human vaccines & immunotherapeutics*, 18(1), 1-13.
- Greenspan, R. L. & Loftus, E. F. (2021). Pandemics and infodemics: Research on the effects of misinformation on memory. *Human Behavior & Emerging Technologies*, 3, 8–12.
- Jennings, W., Stoker, G., Bunting, H., Valgarðsson, V. O., Gaskell, J., Devine, D., ... & Mills, M. C. (2021). Lack of trust, conspiracy beliefs, and social media use predict COVID-19 vaccine hesitancy. *Vaccines*, 9(6), 593.
- Johansson, B., & Vigsö, O. (2020). Crisis Communication and the Political Scandal. In F. Frandsen & W. Johansen (Eds.), *Crisis Communication*. De Gruyter Mouton.
- Jung, A. K., Ross, B., & Stieglitz, S. (2020). Caution: Rumors ahead—A case study on the debunking of false information on Twitter. *Big Data & Society*, 7(2), 2053951720980127.
- Kalpokas, I. (2020). Post-truth and the changing information environment. *The SAGE handbook of propaganda*, 71-84.
- Kapantai, E., Christopoulou, A., Berberidis, C., & Peristeras, V. (2021). A systematic literature review on disinformation: Toward a unified taxonomical framework. *New Media & Society*, 23(5), 1301-1326.
- Khan, A. N. (2021). A diary study of psychological effects of misinformation and COVID-19 threat on work engagement of working from home employees. *Technological Forecasting and Social Change*, 171, 120968.
- King, K. K., & Wang, B. (2023). Diffusion of real versus misinformation during a crisis event: A big data-driven approach. *International Journal of Information Management*, 71, 102390.
- Lee, J. J., Kang, K. A., Wang, M. P., Zhao, S. Z., Wong, J. Y. H., O'Connor, S., ... & Shin, S. (2020). Associations between COVID-19 misinformation exposure and belief with COVID-19 knowledge and

preventive behaviors: cross-sectional online study. *Journal of medical Internet research*, 22(11), e22205.

Liu, P. L., & Huang, L. V. (2020). Digital disinformation about COVID-19 and the third-person effect: examining the channel differences and negative emotional outcomes. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 23(11), 789-793.

Nazar, S., & Pieters, T. (2021). Plandemic revisited: a product of planned disinformation amplifying the COVID-19 “infodemic”. *Frontiers in Public Health*, 9, 649930.

Oden, T., Djerf-Pierre, M., Ghersetti, M., & Johansson, B. (2016). *Kriskommunikation 2.0. Allmänhet, myndigheter och medier i det digitala medielandskapet*. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Palenchar, M. J. (2020). Historical trends of risk and crisis communication. I *Handbook of risk and crisis communication* (Kapitel 2, ss. 31-52). Routledge.

Pang, H., Liu, J., & Lu, J. (2022). Tackling fake news in socially mediated public spheres: A comparison of Weibo and WeChat. *Technology in Society*, 70, 102004.

Pérez-Escoda, A., Pedrero-Esteban, L. M., Rubio-Romero, J., & Jiménez-Narros, C. (2021). Fake news reaching young people on social networks: Distrust challenging media literacy. *Publications*, 9(2), 24.

Petersen, K., Vakkalanka, S., & Kuzniarz, L. (2015). Guidelines for conducting systematic mapping studies in software engineering: An update. *Information and software technology*, 64, 1–18.

Recuero, R., Soares, F. B., Vinhas, O., Volcan, T., Hüttner, L. R. G., & Silva, V. (2022). Bolsonaro and the far right: How disinformation about COVID-19 circulates on Facebook in Brazil. *International Journal of Communication*, 16, 24.

Rocha, Y. M., De Moura, G. A., Desidério, G. A., De Oliveira, C. H., Lourenço, F. D., & de Figueiredo Nicolete, L. D. (2021). The impact of fake news on social media and its influence on health during the COVID-19 pandemic: A systematic review. *Journal of Public Health*, 1-10.

Romer, D., & Jamieson, K. H. (2020). Conspiracy theories as barriers to controlling the spread of COVID-19 in the US. *Social science & medicine*, 263, 113356.

Romer, D., & Jamieson, K. H. (2021). Patterns of media use, strength of belief in COVID-19 conspiracy theories, and the prevention of COVID-19 from March to July 2020 in the United States: survey study. *Journal of medical Internet research*, 23(4), e25215.

Sallam, M., Dababseh, D., Eid, H., Hasan, H., Taim, D., Al-Mahzoum, K., ... & Mahafzah, A. (2021). Low COVID-19 vaccine acceptance is correlated with conspiracy beliefs among university students in Jordan. *International journal of environmental research and public health*, 18(5), 2407.

Sellnow, T. L., Parrish, A., & Semenas, L. (2019). From hoax as crisis to crisis as hoax: Fake news and information disorder as disruptions to the discourse of renewal. *Journal of international crisis and risk communication research*, 2(1), 121-142.

Sellnow, T.L., & Seeger, M.W. (2013): *Theorizing crisis communication*. Wiley-Blackwell.

Sharevski, F., Huff, A., Jachim, P., & Pieroni, E. (2022). (Mis) perceptions and engagement on Twitter: COVID-19 vaccine rumors on efficacy and mass immunization effort. *International Journal of Information Management Data Insights*, 2(1), 100059.

- Simon, F. M., & Camargo, C. Q. (2023). Autopsy of a metaphor: The origins, use and blind spots of the 'infodemic'. *New Media & Society*, 25(8), 2219-2240.
- SproutSocial. (2024). Social media demographics. Retrieved 24/06/2024
<https://sproutsocial.com/insights/new-social-media-demographics/>
- Stecula, D. A., & Pickup, M. (2021). Social media, cognitive reflection, and conspiracy beliefs. *Frontiers in Political Science*, 3, 647957.
- Su, Y. (2021). It doesn't take a village to fall for misinformation: Social media use, discussion heterogeneity preference, worry of the virus, faith in scientists, and COVID-19-related misinformation beliefs. *Telematics and Informatics*, 58, 101547.
- Tandoc, E. C., Lim, Z. W., & Ling, R. (2018). Defining "fake news": A typology of scholarly definitions. *Digital Journalism*, 6(2), 137–153.
- Thelwall, M., & Pinfield, S. (2024). The accuracy of field classifications for journals in Scopus. *Scientometrics*, 129(2), 1097-1117.
- Torgerson, C. J. (2006). Publication bias: The Achilles' heel of systematic reviews? *British Journal of Educational Studies*, 54(1), 89-102.
- Van der Linden, S., Panagopoulos, C., & Roozenbeek, J. (2020). You are fake news: political bias in perceptions of fake news. *Media, Culture & Society*, 42(3), 460–470.
- Van Mulukom, V., Pummerer, L. J., Alper, S., Bai, H., Čavojová, V., Farias, J., ... & Žeželj, I. (2022). Antecedents and consequences of COVID-19 conspiracy beliefs: A systematic review. *Social Science & Medicine*, 301, 114912.
- Vraga, E. K. & Bode, L. (2020). Defining Misinformation and Understanding its Bounded Nature: Using Expertise and Evidence for Describing Misinformation. *Political Communication*, 37(1), 136-144.
- Walter, A. S., & Drochon, H. (2022). Conspiracy thinking in Europe and America: A comparative study. *Political Studies*, 70(2), 483-501.
- Wang, Y., McKee, M., Torbica, A., & Stuckler, D. (2019). Systematic Literature Review on the Spread of Health-related Misinformation on Social Media. *Social Science & Medicine*, 240, 11255.
- Wardle, C. (2018). Information disorder: The Essential glossary. https://firstdraftnews.org/wp-content/uploads/2018/07/infoDisorder_glossary.pdf
- Weber, D., et al. (2020). #ArsonEmergency and Australia's "Black Summer": Polarisation and Misinformation on Social Media. *Lecture Notes in Computer Science*.
- Wenjing, P., Jianxing, C., & Feicheng, M. (2021). The causes, impacts and countermeasures of COVID-19 "Infodemic": A systematic review using narrative synthesis. *Information Processing & Management*, 58(6), 102713.
- Yang, J., & Tian, Y. (2021). "Others are more vulnerable to fake news than I Am": Third-person effect of COVID-19 fake news on social media users. *Computers in Human Behavior*, 125, 106950.
- Zhao, L., Yin, J., & Song, Y. (2016). An exploration of rumor combating behavior on social media in the context of social crises. *Computers in Human Behavior*, 58, 25-36.

Zimmerman, T., Shiroma, K., Fleischmann, K. R., Xie, B., Jia, C., Verma, N., & Lee, M. K. (2023). Misinformation and COVID-19 vaccine hesitancy. *Vaccine*, 41(1), 136-144.

Appendix

För den som vill fördjupa sig utöver de analyser vi gjort kan man givetvis själv läsa alla de artiklar vi kodat, men en genväg är också att titta lite närmare på de översiktsartiklar som ingår i vårt urval. Dessa listas i listan nedan där vissa är systematiska reviewartiklar medan andra mer översiktligt diskuterar kunskapsläget. Därefter listar vi också några översiktsartiklar som dels diskuterar olika begrepp kring falsk och missvisande information (fake news, desinformation, konspirationsteorier mm) dels mer empiriska studier av spridning av falsk och missvisande information på sociala medier.

Kunskapsöversikter om falsk och missvisande information i sociala medier under kriser

Ahmad, T., Aliaga Lazarte, E. A., & Mirjalili, S. (2022). A systematic literature review on fake news in the COVID-19 pandemic: Can AI propose a solution? *Applied Sciences*, 12(12727). <https://doi.org/10.3390/app122412727>

Ali, S. (2022). Combatting against COVID-19 & misinformation: A systematic review. *Human Arenas*, 5(2), 337–352. <https://doi.org/10.1007/s42087-020-00139-1>

Ali, S., Khalid, A., & Zahid, E. (2021). Is COVID-19 immune to misinformation? A brief overview. *Asian Bioethics Review*, 13(2), 255-277. <https://doi.org/10.1007/s41649-020-00155-x>

Balakrishnan, V., Ng, W. Z., Soo, M. C., Han, G. J., & Lee, C. J. (2022). Infodemic and fake news: A comprehensive overview of its global magnitude during the COVID-19 pandemic in 2021: A scoping review. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 78, 103144. <https://doi.org/10.1016/j.ijdr.2022.103144>

Chowdhury, N., Khalid, A., & Turin, T. C. (2023). Understanding misinformation infodemic during public health emergencies due to large-scale disease outbreaks: A rapid review. *Zeitschrift für Gesundheitswissenschaften*, 31(4), 553-573. <https://doi.org/10.1007/s10389-021-01565-3>

Marco-Franco, J. E., Pita-Barros, P., Vivas-Orts, D., González-de-Julián, S., & Vivas-Consuelo, D. (2021). COVID-19, fake news, and vaccines: Should regulation be implemented? *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(2), 744. <https://doi.org/10.3390/ijerph18020744>

Muhammed, T. S., & Mathew, S. K. (2022). The disaster of misinformation: A review of research in social media. *International Journal of Data Science and Analytics*, 13(4), 271-285. <https://doi.org/10.1007/s41060-022-00311-6>

Obiała, J., Obiała, K., Mańczak, M., Owoc, J., & Olszewski, R. (2021). COVID-19 misinformation: Accuracy of articles about coronavirus prevention mostly shared on social media. *Health Policy and Technology*, 10(1), 182-186. <https://doi.org/10.1016/j.hlpt.2020.10.007>

Pian, W., Chi, J., & Ma, F. (2021). The causes, impacts and countermeasures of COVID-19 “infodemic”: A systematic review using narrative synthesis. *Information Processing & Management*, 58(6), 102713. <https://doi.org/10.1016/j.ipm.2021.102713>

Rocha, Y. M., de Moura, G. A., Desidério, G. A., de Oliveira, C. H., Lourenço, F. D., & de Figueiredo Nicolete, L. D. (2021). The impact of fake news on social media and its influence on health during the COVID-19 pandemic: A systematic review. *Zeitschrift für Gesundheitswissenschaften*.
<https://doi.org/10.1007/s10389-021-01658-z>

Suarez-Lledo, V., & Alvarez-Galvez, J. (2021). Prevalence of health misinformation on social media: Systematic review. *Journal of Medical Internet Research*, 23(1), e17187.
<https://doi.org/10.2196/17187>

Zhang, D., Zhou, L., & Lim, J. (2020). From networking to mitigation: The role of social media and analytics in combating the COVID-19 pandemic. *Information Systems Management*, 37(4), 318–326.
<https://doi.org/10.1080/10580530.2020.1820635>

Generella kunskapsöversikter om falsk och missvisande information

Abu Arqoub, O., Abdulateef Elegaa, A., Efe Özad, B., Dwikat, H., & Adedamola Oloyede, F. (2022). Mapping the scholarship of fake news research: A systematic review. *Journalism Practice*, 16(1), 56–86. <https://doi.org/10.1080/17512786.2020.1805791>

Douglas, K. M., Uscinski, J. E., Sutton, R. M., Cichocka, A., Nefes, T., Ang, C. S., & Deravi, F. (2019). Understanding conspiracy theories. *Political Psychology*. <https://doi.org/10.1111/pops.12568>

Ha, L., Andreu Perez, L., & Ray, R. (2021). Mapping recent development in scholarship on fake news and misinformation, 2008 to 2017: Disciplinary contribution, topics, and impact. *American Behavioral Scientist*, 65(2), 290-315. <https://doi.org/10.1177/0002764219869402>

Kapantai, E., Christopoulou, A., Berberidis, C., & Peristeras, V. (2021). A systematic literature review on disinformation: Toward a unified taxonomical framework. *New Media & Society*, 23(5), 1301-1326. <https://doi.org/10.1177/1461444820959296>

Kim, J.-N., & Gil de Zúñiga, H. (2021). Pseudo-information, media, publics, and the failing marketplace of ideas: Theory. *American Behavioral Scientist*, 65(2), 163-179.
<https://doi.org/10.1177/0002764220950606>

Tandoc, E. C., Lim, Z. W., & Ling, R. (2017). Defining “fake news”: A typology of scholarly definitions. *Digital Journalism*, 6(2), 137–153. <https://doi.org/10.1080/21670811.2017.1360143>

van der Linden, S. (2022). Misinformation: Susceptibility, spread, and interventions to immunize the public. *Nature Medicine*, 28(460-467). <https://doi.org/10.1038/s41591-022-01713-6>

Vraga, E. K., & Bode, L. (2020). Defining misinformation and understanding its bounded nature: Using expertise and evidence for describing misinformation. *Political Communication*, 37(1), 136–144. <https://doi.org/10.1080/10584609.2020.1716500>

Wang, Y., McKee, M., Torbica, A., & Stuckler, D. (2019). Systematic literature review on the spread of health-related misinformation on social media. *Social Science & Medicine*, 240, 112552.
<https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2019.112552>

Söktråd

```
AUTHKEY(misinformati* OR disinformati* OR rumor* OR rumour* OR "false informati*" OR
{"information pollution"}) OR "alternative fact*" OR {"fake news"} OR "multiple truth*" OR post-truth*
OR mislead* OR misrepresent* OR conspirac*) AND TITLE-ABS-KEY(crisis OR crises OR disaster*
OR emergency OR emergencies OR catastroph* OR calamity OR calamities OR devastation* OR
pandemic OR "covid-19" OR {"volcano eruption"} OR tornado OR hurricane OR storm OR "terrorist
attack*" OR shooting* OR earthquake* OR landslide* OR flood*) AND TITLE-ABS-KEY("social
media*" OR "digital media*" OR "online media*" OR instagram OR twitter OR facebook OR telegram
OR whatsapp OR tiktok OR wechat OR douyin OR {"facebook messenger"} OR kouaishou OR "Sina
Weibo*" OR qq OR pinterest OR ict OR {"computer mediated communication"} OR internet OR
"electronic communication*") AND NOT TITLE-ABS-KEY(classification* OR benchmark* OR
classifier* OR {"rumor identification"} OR {"rumour identification"} OR {"misinformation
identification"} OR {"fake news detection"} OR {"misinformation detection"} OR {"rumour detection"}
OR {"rumor detection"} OR automati* OR {management} OR computational*) AND ( LIMIT-TO (
DOCTYPE,"ar") OR LIMIT-TO ( DOCTYPE,"cp") OR LIMIT-TO ( DOCTYPE,"re") OR LIMIT- TO
( DOCTYPE,"ch" ) ) AND ( LIMIT-TO ( LANGUAGE,"English" ) )
```

Arbetsrapporter från Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (2001-)

1. Annika Bergström & Ingela Wadbring (2001) *Medierna i vardagslivet. En metodologisk skiss över hur det är möjligt att använda dagböcker som insamlingsmetod i medieforskningen.*
2. Kent Asp & Magnus Fredriksson (2001) *Bilavgaserna och den allmänna opinionen. Åsikter och handlingsberedskap.*
3. Tomas Andersson Odén (2002) *2001 års publicistiska bokslut. En rapport om 36 tidningars bokstäver - i siffror.*
4. Gabriella Sandstig (2002) *Organisation och kön. En strategisk litteraturöversikt av ämnesområdena organisation och kön applicerat på forskningsprojektet "Kvinnorna i journalistkulturen".*
5. Therese Eriksson (2002) *Gratis-tidningsmarknaden i Sverige 2001.*
6. Rudolf Antoni (2002) *Publikens publik. Aktuell forskning kring användning och värdering av medier.*
7. Rudolf Antoni & Therese Eriksson (2002) *Läsvanestudien. En tabellrapport.*
8. Gabriella Sandstig (2003) *Orons platser. En granskning av människors upplevelser av rädsla och otrygghet.*
9. Tomas Andersson Odén (2003) *2002 års Publicistiska bokslut. Del 1 Om tidningars redaktioner och innehåll.*
10. Ingela Wadbring (2003) *2002 års Publicistiska bokslut. Del 2 Om läsares och medarbetares syn på tidningar.*
11. Tomas Andersson Odén & Ingela Wadbring (2003) *Teknisk rapport för publicistiska bokslut.*
12. Mariann Björkemarken (2003) *Jönköpings Lokal-TV Förening. Utvecklingen av en lokal TV-verksamhet.*
13. Kent Asp (2003) *Medieval 2002 - partiskheten och valutgången. En studie av valrörelsens medialisering.*
14. Petra Sintorn (2003) *Publicistiska bokslut - hyllvärmare eller redskap för förändring?*
15. Oscar Westlund (2003) *Betala för nyheter på internet?*
16. Bengt Johansson, Lisa Henricsson & Annelie Karlsson (2003) *Hur farligt är Göteborg? Risker i GP:s lokalnyheter.*
17. Gabriella Sandstig (2004) *Att undersöka otrygghet - en metodstudie.*
18. Tomas Andersson Odén (2004) *2003 års Publicistiska bokslut. Del 1 Om tidningars redaktioner och innehåll.*
19. Ulrika Andersson (2004) *2003 års Publicistiska bokslut. Del 2 Sportens olika sidor: männens och de manliga sporternas revir.*
20. Josefine Sternvik (2004) *Ögonrörelser och dagstidningsläsning - en forskningsöversikt.*
21. Valpuri Mäkinen (2004) *En tidning för alla? Om invandrares användning av och attityder till medier i allmänhet och dagstidningar i synnerhet.*
22. Eva Berglie (2004) *Jakten på lycka. En teoriutvecklande studie av tredjepersonseffekten.*
23. Åsa Nilsson (2004) *Mediers räckvidd. En jämförelse av mätmetoder och undersökningar.*
24. Oscar Westlund (2004) *www.lokaltidning.se . Prenumeranterns attityder till sin lokaltidning och nättidningsläsning.*
25. Karin Fogelberg (2005) *Media Literacy. En diskussion om medieundervisning.*

26. Mira Öhlin (2005) *Fågel, fisk eller... Om klassresenärers medievanor.*
27. Tomas Andersson Odén (2005) *2004 år publicistiska bokslut. Om tidningars redaktioner och innehåll.*
28. Anna Maria Jönsson (2005) *Mångfalden i journalistkåren - studier av social sammansättning, samhällssyn och nyhetssyn i den svenska journalistkåren.*
29. Tomas Andersson Odén (2005) *President Chavez i press, radio och TV. Mediebevakningen av folkomröstningskampanjen i Venezuela, augusti 2004.*
30. Ulrika Andersson (2005) *Journalister och deras läsare. En studie av tidningsjournalisters syn på läsare och läsareundersökningar.*
31. Ulrika Andersson, Ingela Wadbring (2005) *I gratistidningsland.*
32. Carl Bergholtz, Johan Olsson (2005) *Unga dagstidningsläsare i ny mediesituation.*
33. Åsa Nilsson, Lennart Weibull, Annette Hill (2005) *Synen på icke-fiktion i TV. Resultatredovisning.*
34. Ulrika Andersson (2005) *Nya svenskar och svenska medier.*
35. Ulf Wallin, Johannes Bjerling, Christoffer Lärkner (2006) *Barnen i nyheterna om tsunamin. En studie av mediernas rapportering under första månaden.*
36. Oscar Westlund (2006) *Media and Communication studies in Sweden. Disciplinary Boundary Construction - a theoretical contribution to Theory of Science.*
37. Oscar Westlund (2006) *Känslor av medieförtroende.*
38. Kent Asp (2006) *Journalistkårens partisympatier.*
39. Jonas Ohlsson (2006) *Partiernas press*
40. Ulrika Hedman (2006) *Har ni nåt webbigt? En fallstudie av Göteborgs-Postens flerkanalpublicering: Redaktionell organisering och arbetsrutiner, nyhetsvärde samt medielogik*
41. Anna Bolin (2006) *In whose interest? A journalists' view of their responsibilities and possibilities within the mainstream press in Sri Lanka*
42. Kent Asp (2006) *Rättvisa nyhetsmedier. Partiskheten under 2006 års medievalsörelse*
43. Marina Ghersetti (2007) *Bilden av funktionshinder. En studie av nyheter i Sveriges Television*
44. Malin Dellgran (2007) *Konsten att förhandla. Om journalister i en kommersiell tv-kultur*
45. Johannes Bjerling (2007) *Partiledarutfrågningarna i SVT 2006*
46. Ulrika Andersson (2007) *Fokus på unga vuxna. Sociala förändringar och växande medieutbud skapar nya medievanor bland unga*
47. Oscar Westlund (2007) *Mobiltelefonianvändning. En forskningsöversikt*
48. Jonas Ohlsson (2007) *Göteborgsakademiker 2006. Medieinnehav och medieanvändning bland unga högutbildade*
49. Ingela Wadbring (2007) *Från annonsblad till tidningar. Decenniers utveckling av lokala gratistidningar.*
50. Oscar Westlund (2007) *Mobiltelefonen som multimediet och nyhetsmedium. Ett användarperspektiv.*
51. Gabriella Sandstig (2007) *Förtroendet för polisen. En analys av medborgarnas syn på polisen och dess roll i samhället 1986 - 2006.*
52. Sandra Byström, Björn Danielsson, Bengt Johansson (2007) *Regionala TV-nyheter i medielogikens tid. En studie av Västnyttis bevakning av Västra Götalandsregionen.*

53. Mathias A Färdigh (2008) *Mediesystem i Europa. En studie av de europeiska ländernas mediesystem utifrån ett användarperspektiv.*
54. Tomas Andersson Odén, Johannes Bjerling (2008) *A-press med borgerliga ägare.*
55. Therese Blomqvist, Maja Norin (2009) "Sjuning, åttning, nining, tidning!" *Förskolebarns föreställningar om dagstidningen*
56. Ulrika Hedman (2009) *Läsarmedverkan: Lönande logiskt lockbete. Nättidningarnas användarskapade innehåll ur ett redaktionellt ledningsperspektiv.*
57. Magnus Ekström, Björn Granstrand (2009) *Dagstidningen på 3,5 tum? En nutids- och framtidsstudie av svensk dagspress förhållande till mobila tjänster.*
58. Johan Cedersjö, Roger Gustavsson (2009) *Hot eller möjlighet? En kvantitativ studie av svenska landsortsbaserade dagspressjournalisters inställning till användarskapat innehåll.*
59. Marina Ghersetti (2009) *Personer med invandrabakgrund i SVTs nyhetsprogram. En innehållsanalys av Rapport, Aktuellt, Sportnytt och Kulturnyheterna 2001.*
60. Marina Ghersetti (2009) *Terrorattackerna i USA. Sveriges Radios rapportering om den 11 september 2001.*
61. Monica Löfgren Nilsson (2009) *Kvinnor, män och nyheter i televisionen. En innehållsstudie av ämnen och källor under 45 år.*
62. Johannes Bjerling, Jonas Ohlsson (2010) *En introduktion till logistisk regressionsanalys.*
63. Diana Jacobsson (2010) *Viruset och vaccinet. En undersökning av pressens rapportering kring vaccinationen i samband med svininfluensan 2009.*
64. Marina Ghersetti, Tomas A. Odén (2010) *Snöovädret i medierna vintern 2009-2010.*
65. Marina Ghersetti (2011) *Olika men ändå lika. Rapporteringen om riksdagsvalet 2010 i fem stora pappers- och webbtidningar.*
66. Mira Hjort, Signe Oskarsson, Madelene Szabó (2011) *Jättekliv eller tidsfördriv. En studie i hur svenska journalister använder sociala medier som arbetsverktyg.*
67. John Rejnäs, Martin Gunséus (2011) *GP.se - om publiken själv får välja. En studie i publikens delningsvärdering.*
68. Carl Malmer (2012) *Professionell men personlig. En publikstudie av läsares uppfattningar om journalisters aktivitet på twitter.*
69. Ingrid Lord (2013) *Institutioners organisatoriska lärande från samhällskriser. En studie av redaktioner, myndigheter och resebyråer i samband med tsunamivarningen 2012.*
70. Magnus Fredriksson, Josef Pallas (2014) *Den medialiserade myndigheten. En analys av svenska myndigheters anpassningar till medielogiken*
71. Anna Erwander, Hugo Lindkvist (2014) "Det här var dagen då anonyma tonåringar via sociala medier startade ett upplopp i Göteborg". *En studie över gestaltningen i fyra svenska tidningar av gatuoroligheterna i samband med "Instagramhändelserna" i Göteborg i december 2012.*
72. Martin Spaak (2015) *Falska larm och äkta stormar. En studie av allmänhetens syn på myndigheter och medier i samband med SMHI:s varning inför stormen Simone 2013.*
73. Maria Edström, Josefine Jacobsson (2015) *Räkna med kvinnor. Global Media Monitoring Project. Nationell rapport Sverige*
74. Maria Jervelycke Belfrage (2016) *Både slumpmässig och planerad. Ungas nyhetskonsumtion i sociala medier.*
75. Monica Löfgren Nilsson (2017) *Journalisternas trygghetsundersökning. Journalisters utsatthet under 2016.*

76. Maria Jervelycke Belfrage (2018) ”Om jobb och bostäder och hur det ligger till i andra länder - det är ju det man vill veta mer om”. *En studie om ungas behov av nyheter och samhällsinformation i den digitala medieekologin.*
77. Magnus Fredriksson, Daniel Lövgren, Josef Pallas (2018) *Bortom uppdraget. En analys av svenska myndigheters kommunikationsaktiviteter under Almedalsveckan.*
78. Maria Jervelycke Belfrage (2018) *Tvåstegshypotesen och teorin om opinionsledare – i en ny och snabbt föränderlig medieekologi.*
79. Magnus Fredriksson, Mathias Färdigh, Anton Törnberg (2018) *Den kommunikativa blicken. En analys av principerna för svenska kommuners kommunikationsverksamheter*
80. Orla Vigsö (2019) *Satirteckningar i svensk dagspress 1890-2017*
81. Magnus Fredriksson, Christian Mossberg (2020) *En fråga om tillgång, kvalitet och arbetsvillkor. Mediebilderna av äldreomsorgen i fyra svenska lokaltidningar.*
82. Jacob Sohlberg, Bengt Johansson (2020) ”Uppgifterna om det misstänkta knivdådet är ännu osäkra...” *Ett experiment om användandet av journalistiska osäkerhetsmarkörer.*
83. Tim Segerberg (2020) *Det motståndskraftiga förtroendet. Kriser och institutionellt förtroende i Sverige 1986-2017.*
84. Peter Esaiasson, Bengt Johansson, Marina Ghersetti & Jacob Sohlberg (2020) *Kriskommunikation och segregation i en pandemi – hur boende i utsatta områden informerade sig om coronaviruset våren 2020.*
85. Ulla Carlsson (2020) *Yttrandefrihet och medier i en orostid. Anteckningar inför Pressfrihetsdagen den 3 maj 2020.*
86. Magnus Fredriksson (2021) *Att (re)presentera staten. En analys av svenska myndigheters märken och logotyper 1974–2019.*
87. Maria Edström & Josefine Jacobsson (2021) *Räkna med Kvinnor 2020. Global Media Monitoring Project 2020. Nationell rapport Sverige.*
88. Peter M. Dahlgren (2021) *Medieinnehåll och mediekonsumtion under coronapandemin. Datoriserade metoder för insamling och analys av stora mängder text- och mediedata.*
89. Bengt Johansson, Jesper Strömbäck, Sofia Johansson & Felix Andersson (2022) *Sårbarhet för informationspåverkan*
90. Ulrika Andersson (2023). *JOURNALIST '18. Huvudresultat från den svenska journalistundersökningen.*
91. Orla Vigsö (2024). *Den politiska marknaden. Politisk sociologi som ram för analys av partipolitisk kommunikation.*

De flesta av rapporterna finns tillgängliga på JMG:s hemsida.
<https://www.gu.se/jmg/var-forskning/publikationer/jmgs-rapportserie>

Institutionen för journalistik, medier
och kommunikation Box 710

405 30 GÖTEBORG

[e-post jmg@jmg.gu.se](mailto:e-post.jmg@jmg.gu.se)